

vrijdag 21 maart 2008

Is dementie mensonwaardig?

Het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen betreurt het overlijden van Hugo Claus en heeft respect voor zijn keuze om zijn leven met euthanasie te beëindigen, een beslissing die in de lijn ligt van zijn levensovertuiging.

Als echter een publieke persoon de keuze van een Bekende Vlaming met dementie verheft tot een maatschappelijke oplossing, dan draagt hij of zij een belangrijke verantwoordelijkheid. Guy Verhofstadt schrijft in zijn hommage aan de schrijver Hugo Claus: 'Want hij is als een grote gloeiende ster van ons heen gegaan, precies op tijd, precies vooraleer hij tot een plomp zwart gat zou zijn ineengeklapt.'

De uitspraak van de premier bevestigt dat er dringend nood is aan goede informatie over de diverse aspecten van dementie zodat men zich minstens een genuanceerd beeld kan vormen over deze aandoening.

Verschillende politici zullen wellicht opnieuw een pleidooi houden voor euthanasie bij mensen met dementie. Al wie hier persoonlijk mee geconfronteerd wordt, weet hoeveel emotionele pijn dit dementeringsproces met zich meebrengt. Dementie voorstellen als een 'plomp zwart gat' doet afbreuk aan de inspanningen van vele mensen om met deze aandoening om te gaan. Uiteraard heeft een persoon die dementeert het recht op een menswaardig sterven.

Personen met dementie, hun familie en hulpverleners vragen al langer dan vandaag maatschappelijke en politieke aandacht voor de noden ten aanzien van de problematiek van dementie op zich. Ze zijn als roependen in de woestijn. Nochtans zou het een evidentie moeten zijn dat een samenleving, die zich menselijk noemt, de noodzakelijke voorwaarden creëert om eerst en vooral een menswaardig 'leven' voor personen met dementie mogelijk te maken.

We willen onze politieke vertegenwoordigers vragen om met dezelfde passie, inspanning en daadkracht waarmee zij euthanasie bij personen met dementie willen verdedigen, de kwaliteit van leven en de zorg voor personen met dementie te verdedigen en mogelijk te maken. Als we naar hen luisteren, komt het ons vaak over alsof zij een persoon met dementie als 'onwaardig' en 'overbodig' beschouwen, als een zware maatschappelijke last. Ook in publieke debatten wordt het dementeringsproces vaak mensonwaardig en niet levenswaardig genoemd. Deze interpretatie opent de deur voor isolement en uitsluiting.

Dat het leven van een persoon met dementie waardeloos of zinloos zou zijn, zegt ons inziens meer over de samenleving die het uitspreekt dan over het dementeringsproces zelf. Dit is minder onschuldig dan het lijkt. Het eenzijdig negatieve beeld van dementie versterkt immers de vervreemding tussen de persoon met dementie en zijn omgeving. Slachtoffers en toeschouwers van de ziekte zoeken op de eerste plaats steun en begrip.

Of om Jan Hoet te citeren: 'Dementie is vooral erg als de samenleving er niet mee om kan gaan.'

Waar wachten we op?

Jurn Verschraegen is coördinator van Expertisecentrum Dementie Vlaanderen
vzw

www.dementie.be